

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive sa stanjem – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine

maj 2017.

Sadržaj

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	3
2.	KAPITAL	10
3.	ADEKVATNOST KAPITALA	16
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	18
5.	KREDITNI RIZIK	19
5.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki	21
5.1.1	Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi	21
5.1.2	Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi	22
5.1.3	Obračun opšteg rezervisanja	22
5.1.4	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi	23
5.1.5	Oslobađanje rezervisanja	24
5.1.6	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama	24
5.1.7	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja	25
5.1.8	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća	27
5.1.9	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva	28
5.1.10	Prikaz promena u isprvkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	28
5.1.11	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	29
5.1.12	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika	29
6.	RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	32
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI	32
8.	KAMATNI RIZIK	33
9.	OPERATIVNI RIZIK	34
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	34
11.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE	35
11.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	35
11.2.	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	50
11.3.	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom	52
11.4.	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	56
11.5.	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	57
11.6.	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje	58
11.7.	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	59
12.	Izveštaji za bankarsku grupu	63
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na kapital bankarske grupe	63
12.2.	Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe sa Stanjem na dan 31. decembra 2016. godine:	69
12.3.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost bankarske grupe kreditnom riziku	70

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 125/2014 i 4/2015. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane
- Rizici koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica
- Rizici ulaganja Banke
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje)
- Tržišni rizici (obuhvataju kamatni, devizni rizik i ostale tržišne rizike)
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke
- Strateški rizik
- Drugi rizici

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik uključuje i sledeće rizike:

- Rezidualni rizik – usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na smanjenje rizika kojima je Banka izložena
- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja – po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku
- Rizik izmirenja/isporuke – zbog neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/isporuke
- Rizik druge ugovorne strane – usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcija, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su Opštom kreditnom politikom UniCredit Grupe i Opštim kreditnim pravilima. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restruktuiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategije upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijama su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i definisanjem odgovarajućih smernica koje omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru Grupe, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije.

Rizik ulaganja Banke obuhvata rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja.

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Izloženost Banke ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije Banke na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije.

Tržišni rizici obuhvataju kamatni i devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti, itd.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zadužena je Direkcija za finansijski i operativni rizik. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima, Pravilnik za Finansijska tržišta (u daljem tekstu: FM Pravilnik) definiše poslove Privrednog i Investicionog bankarstva (u daljem tekstu; CIB) i definiše tržišne rizike u svim oblastima UniCredit Grupe. FM Pravilnik utvrđuje nadležnosti i procedure u ovoj oblasti i služi kao okvir CIB Sektora i Sektora za upravljanje tržišnim rizicima u Grupi. FM Pravilnik je podeljen na tri dela: Opšti deo i specifične delove 'Limiti i proizvodi' i 'Politika i procedure' kojima se uspostavljaju posebni propisi za UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Iz perspektive procesa, Politika pokriva sledeće teme:

- Definisane nosioca rizika u Grupi
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu.

Ciljevi politike likvidnosti su:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnom Planu za vanredne situacije.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Internim aktima Banke je regulisano da Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti poslovanja Banke, o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju Banke, predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima, a u skladu sa svojim nadležnostima i definisanim Programom i Godišnjim planom aktivnosti.

Programom su definisane regulatorne oblasti i nadležnosti funkcije kontrole usklađenosti, organizacione i pravne pretpostavke, metodologija rada kao i način izveštavanja. Godišnjim planom aktivnosti definisan je volumen (po vrstama) aktivnosti i očekivanim rezultatima u narednoj godini.

Pored savetodavne uloge u implementaciji i primeni propisa Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, dodatno sprovodi monitoring aktivnosti u cilju implementacije II nivoa kontrole.

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Drugi rizici obuhvataju rizike koji mogu da nastanu po osnovu uvođenja novih proizvoda, rizike koji mogu da nastanu na osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima itd.

Rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda

Upravljanje rizicima kod uvođenja novih proizvoda odnosi se na proces uvođenja novih proizvoda i poslova kao i na postupak promena u postojećih proizvodima, u skladu sa potrebom Banke. Banka je svojim internim aktima definisala korake koji se sprovode prilikom uvođenja proizvoda uz obezbeđenje postupaka kojim se proces tretira sa aspekata svih rizika i uticaja koji mogu imati na finansijski rezultat, kapital i rizični profil Banke, kao i mogućnost adekvatnog upravljanja rizicima koji mogu nastati po tom osnovu.

Rizici koji nastaju po osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima

Banka, određene aktivnosti iz svog poslovanja, može poveriti trećim licima. U tom smislu, Banka je svojim internim procedurama uredila da se prilikom donošenja odluke o poveravanju te aktivnosti trećim licima, analiziraju svi rizici koji mogu imati uticaj na održivost, kontinuitet i reputaciju, troškove, finansijski rezultat, likvidnost i solventost, rizični profil Banke, kao i kvalitet pružanja usluga. Prilikom donošenja odluke, Banka vodi računa o kontinuitetu poslovanja i sprovodi nadzor nad obavljanjem tih aktivnosti, uključujući i nadzor nad usklađenošću tih aktivnosti s propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke.

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, davanjem saglasnosti Upravni odbor učestvuje u procesu odobravanja velikih plasmana jednom licu ili grupi povezanih lica, prema kojima je izloženost preko 10% kapitala Banke, kao i u slučaju povećanja te izloženosti na više od 20% kapitala Banke. Odbor za praćenje poslovanja Banke pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor Banke je odgovoran za sprovođenje usvojenih strategija i politika upravljanja rizicima, kao i usvajanje procedura za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja privredi, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazel II standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS i NBS metodologiji na nivou portfolija,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke

Direkcija za strateško upravljanje rizicima obuhvata tri odeljenja: Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika, Odeljenje za kreditni proces i politike i Odeljenje za upravljanje kolateralom.

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja za privredu odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana srednjim i velikim privrednim društvima i opštinama (lokalnoj samoupravi). Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje za kreditno odobrenje za srednja privredna društva i opštine, Odeljenje za kreditno odobrenje za velika privredna društva i Odeljenje finansijske analize za privredu.

Direkcija za kreditne poslove sa stanovništvom bavi se razmatranjem kreditnih zahteva, procenom kreditnog rizika i odlučivanjem o kreditnom zahtevu ili pripremanjem kreditne preporuke za viši nivo odlučivanja u procesu odobravanja plasmana fizičkim licima, uključujući preduzetnike i poljoprivrednike, kao i malim privrednim društvima. Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje kreditnog odobrenja za stanovništvo i Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu.

Direkcija za problematične plasmane privredi nadležna je za upravljanje portfoliom klijenata koji su klasifikovani kao „restructuring“ ili „workout“ klijenti, što se u najvećoj meri odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe je zadužena i za klasifikaciju i praćenje kao i odobravanje akcionih planova za ovakve klijente. Ovu direkciju čine Odeljenje za naplatu problematičnih plasmana privredi kao i Služba za praćenje kreditnog portfolija privrede i Služba za restrukturiranje plasmana u privredi.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremene i adekvatne, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Direkcija za finansijske i operativne rizike bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i operativnim rizikom i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama UniCredit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke. Zadatak ove Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz nadležnih organizacionih delova Grupe, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima.

Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima

Banka izveštava po svim vrstama rizika: kreditnom riziku, uključujući rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane, riziku koncentracije, koji uključuje i rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, riziku ulaganja, riziku zemlje, tržišnim rizicima, koji obuhvata kamatni, devizni i ostale tržišne rizike, operativnom riziku, riziku likvidnosti, riziku usklađenosti poslovanja Banke, strateškom riziku i ostalim rizicima, u skladu sa odlukama NBS, internim politikama i procedurama (i sl.).

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)
- period identifikacije nastalog gubitka (LCP)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim politikama i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Kreditnom politikom Banke preporučeno je da se rast portfolija po pojedinačnim industrijskim granama ograniči na 20% učešća u ukupnom portfoliju plasmana Banke.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke, mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

- CRO izveštaj za Upravni odbor
- Risk Report izveštaji (RR)
- Credit Risk Dashboard izveštaj
- Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview).

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

RR se priprema mesečno i kvartalno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, za potrebe izveštavanja prema UniCredit grupaciji, s tim da je kvartalni izveštaj detaljniji i obuhvatniji. Risk report se dostavlja relevantnim instancama UniCredit grupacije putem Tagetik aplikacije, u vidu popunjavanja standardnog seta tabela sa traženim podacima. Standardni mesečni RR između ostalog obuhvata:

- strukturu i razvoj portfolija po risk klasama
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj
- komentare za najznačajnije promene i trend kreditnog rizika
- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza

Kvartalni RR sadrži podatke koji se prikazuju na mesečnom nivou, ali razbijene po segmentima, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbeđenja
- strukturu vanbilansnih stavki
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana
- pregled plasmana portfolija po industrijskim sektorima
- ročnu strukturu portfolija u zavisnosti od roka dospeća plasmana
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica

Credit Risk Dashboard izveštaj se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou podsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Kreditnom odboru Banke. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinzima itd.
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke kapitala.

Osnovni kapital čini zbir akcionarskog kapitala, emisione premije, rezervi iz dobiti i dobiti Banke umanjen za nematerijalna ulaganja i regulatorna usklađivanja vrednosti u odnosu na MSFI/MRS i to po osnovu nerealizovanih gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju i iznosa potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke.

Dopunski kapital čini zbir subordiniranih obaveza i dela pozitivnih revalorizacionih rezervi po osnovu efekata promene fer vrednosti hartija od vrednosti koji se u skladu s MSFI/MRS iskazuju u korist ovih rezervi umanjeni za efekte poreskih obaveza.

Odbitne stavke kapitala čine direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banka, odnosno drugih lica.

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

PI-KAP
(u hiljadama
dinarara)

Redni broj	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	36,459,953
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	56,190,256
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620
1.2.	Emisiona premija	562,156
1.3.	Rezerve iz dobiti	32,020,480
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	19,730,303
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	
2.2.	Gubitak iz tekuće godine	
2.3.	Nematerijalna ulaganja	917,810
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u založju, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	18,812,493
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	11,823
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	18,800,670
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,145,576
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	2,145,576
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	1,529,305
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	616,271
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u založju	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	38,492,885
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	38,605,529
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	112,644
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	56,322
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	56,322
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	112,644
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	Od čega na grupnoj osnovi	
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,081,353

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital i za Subordinirane obaveze sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine.

Akcijski kapital		PI-FIKAP
Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Obične akcije</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
4.	Nominalna vrednost instrumenata	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	28.08.2001.
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	n/a
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	n/a
9.	Kuponi/dividende	
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende / kuponi	promenljive
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	Delimično diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	n/a
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
11.	Mogućnost otpisa	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	n/a
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	n/a
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	n/a
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	n/a
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta

Subordinirane obaveze

PI-FIKAP

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	<i>Iznos od 616,271 hilj. dinara se priznaje u regulatorne svrhe</i>
4.	Nominalna vrednost instrumenata	<i>Nominalna vrednost na dan 31.12.2016. je 3,081,353 hilj. dinara</i>
5.	Računovodstvena klasifikacija	<i>Obaveza - amortizovana vrednost</i>
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	<i>28.12.2006.</i>
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>5 datumom dospeća</i>
7.1.	Originalni datum dospeća	<i>inicijalni 28.12.2013. / aneksiran datum dospeća 28.12.2018.</i>
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	<i>n/a</i>
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	<i>n/a</i>
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	<i>n/a</i>
9.	Kuponi/dividende	<i>ne</i>
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	<i>n/a</i>
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	<i>n/a</i>
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	<i>n/a</i>
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	<i>n/a</i>
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	<i>n/a</i>
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Konvertibilan</i>
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	<i>U celosti</i>
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	<i>100%</i>
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	<i>Dobrovoljna</i>
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	<i>Obične akcije</i>
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	<i>UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd</i>
11.	Mogućnost otpisa	
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Drugo</i>

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca PI-KAP sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine.

2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja Banke		PI-UPK	(u hiljadama dinara)
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	28,085,266	
A.II	Založena finansijska sredstva	0	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju	2,315,317	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	76,320,664	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	42,957	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,282,162	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	201,321,112	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	222,845	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	112,644	i
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	917,810	d
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1,577,325	
A.XV	Investicione nekretnine	1,397	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odožena poreska sredstva	164,592	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	867,668	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	332,232,134	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	234,232	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	540,097	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82,090,424	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	178,232,370	
PO.VI	Promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika	103	
PO.VII	Izdate sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	3,082,125	
	<i>Od čega bruto subordinirane obaveze bez kamate</i>	3,081,353	j
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	616,271	h
PO.IX	Rezervisanja	953,369	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	29,200	
PO.XII	Odožene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	2,865,999	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	268,027,919	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	24,169,776	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	b
PO.XVI	Sopstvene akcije		
PO.XVII	Dobitak	6,226,600	
	<i>Od čega neraspoređena dobit tekuće godine</i>	6,226,600	
PO.XVIII	Gubitak		
PO.XIX	Rezerve	33,807,839	
	<i>Od čega: rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	32,020,480	c
	<i>Od čega: nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	0	e
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-11,823	f
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi umanjnih za poreske efekte</i>	1,529,305	g
PO.XX	Nerealizovani gubici		
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole		
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	64,204,215	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	332,232,134	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansne pozicije	733,599,914	
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	733,599,914	

3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP Banke

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu s referencama iz 2.koraka
I	UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	36,459,953	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	56,190,256	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620	a
1.2.	Emisiona premija	562,156	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	32,020,480	c
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina		
1.5.	Dobit iz tekuće godine		
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima		
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve		
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	19,730,303	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina		
2.2.	Gubitak iz tekuće godine		
2.3.	Nematerijalna ulaganja	917,810	d
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u založju, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	18,812,493	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	e
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	11,823	f
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	18,800,670	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve		
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,145,576	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	2,145,576	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	1,529,305	g
1.4.	Hibridni instrumenti		
1.5.	Subordinirane obaveze	616,271	h
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA		
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije		
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom		
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u založju		
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital		
III	UKUPAN KAPITAL	38,492,885	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	38,605,529	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	112,644	
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	56,322	
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	56,322	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	112,644	i
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica		
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbrajanje osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital		
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru		
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke		
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana		
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima		
IV	NAPOMENE		
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane		
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		
	Od čega na grupnoj osnovi		
	Od čega na pojedinačnoj osnovi		
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu		
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,081,353	j

3. ADEKVATNOST KAPITALA

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije niži od 12%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti.

Banka je na dan 31. decembar 2016. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala od 17.13%.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik pomnožen sa 1,5.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine dati su u tabeli PI-AKB.

PI-AKB		Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke		
		(u hiljadama dinara)		
Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	38,492,885		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	36,403,631		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,089,254		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	26,969,001		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	24,377,768	24,377,768	
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	203,148,065		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	16		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	3,757,527		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1,061,847		
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama			
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	6,010,574		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	139,465,947		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	50,231,654		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđena hipotekama na nepokretnostima			
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja			
1.1.11.	Visoko rizične izloženosti			
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica			
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove			
1.1.14.	Ostale izloženosti	2,620,502		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)			
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama			
1.2.2.	Izloženosti prema bankama			
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima			
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:			
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika			
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa			
1.2.5.1.3.	pristup internih modela			
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi			
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojim se ne trguje na berzi, ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima			
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja			
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovan pristup kreditnom riziku			
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine			
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA			
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	286,600	286,600	
3.1.	Kapitalni zahtev za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	286,600	286,600	
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	100,917	100,917	
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti			
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	185,683	185,683	
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik			
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela			
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,304,633	2,304,633	
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora			
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa	2,304,633	2,304,633	
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa			
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	26,969,001	26,969,001	
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	17.13%		

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizici
- Operativni rizik
- Poslovni rizik
- Rizik ulaganja u nepokretnosti

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik (“kapital pod rizikom”)
- Ekonomski kapital alociran na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. Obračun VaR-a se vrši metodom istorijske simulacije što podrazumeva konstrukciju hipotetičke distribucije prinosa na portfolio finansijskih instrumenata direktno na osnovu istorijskih realizacija prinosa na tržišne cene finansijskih instrumenata koji sačinjavaju taj portfolio.

Na dnevnom nivou se prati više različitih vrednosti. Jednodnevni VaR sa nivoom sigurnosti od 99% se računa kako za celokupan portfolio banke po svim faktorima rizika tako i posebno po klasama faktora rizika (FX VaR, IR VaR...) i portfolijima (ALM, Markets, knjiga trgovanja, bankarska knjiga). Osnova za računanje Internog kapitala je VaR celokupnog portfolija banke. Samim tim, Interni kapital za tržišni rizik obuhvata rizik koji Banka ima u svim svojim pozicijama po osnovu svih klasa faktora rizika.

Za obračun internog kapitala za operativni rizik se koristi Standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik prema Standardizovanom pristupu jednak je trogodišnjem proseku godišnjih kapitalnih zahteva za sve linije poslovanja. Za svaku od poslovnih linija izračunava se indikator izloženosti propisan tačkom 407. Odluke o adekvatnosti kapitala. Banka indikator izloženosti izračunava na osnovu podataka iz revidiranih finansijskih izveštaja, a ako ti izveštaji još nisu revidirani, koristi podatke nerevidiranih finansijskih izveštaja za istu godinu.

S obzirom na poslovno okruženje i uticaj eksternih faktora, banka smatra da je izložena poslovnom riziku, stoga na kvartalnom nivou obračunava interni kapital za ovaj rizik u saradnji sa Grupom. U tu svrhu, na kvartalnom nivou banka šalje podatke koji se odnose na bilans uspeha kao input za obračun internog kapitala za poslovni rizik, a u skladu sa grupnom metodologijom.

Metodologija koja se koristi za obračun kapitalnih zahteva za rizik ulaganja u nekretnine zasniva se na podacima o vrednosti nekretnina u vlasništvu Banke i na kretanju indeksa cena nekretnina. Kao input koriste se podaci o vrednosti nekretnina na odgovarajući datum i indeksi cena dobijeni iz interno sprovedenog statističkog monitoringa kolateralu (u nedostatku odgovarajućeg javnog podatka na nivou tržišta).

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen ratio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, kao i propisima UniCredit grupe.

Postupak obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama sprovodi se u dva koraka:

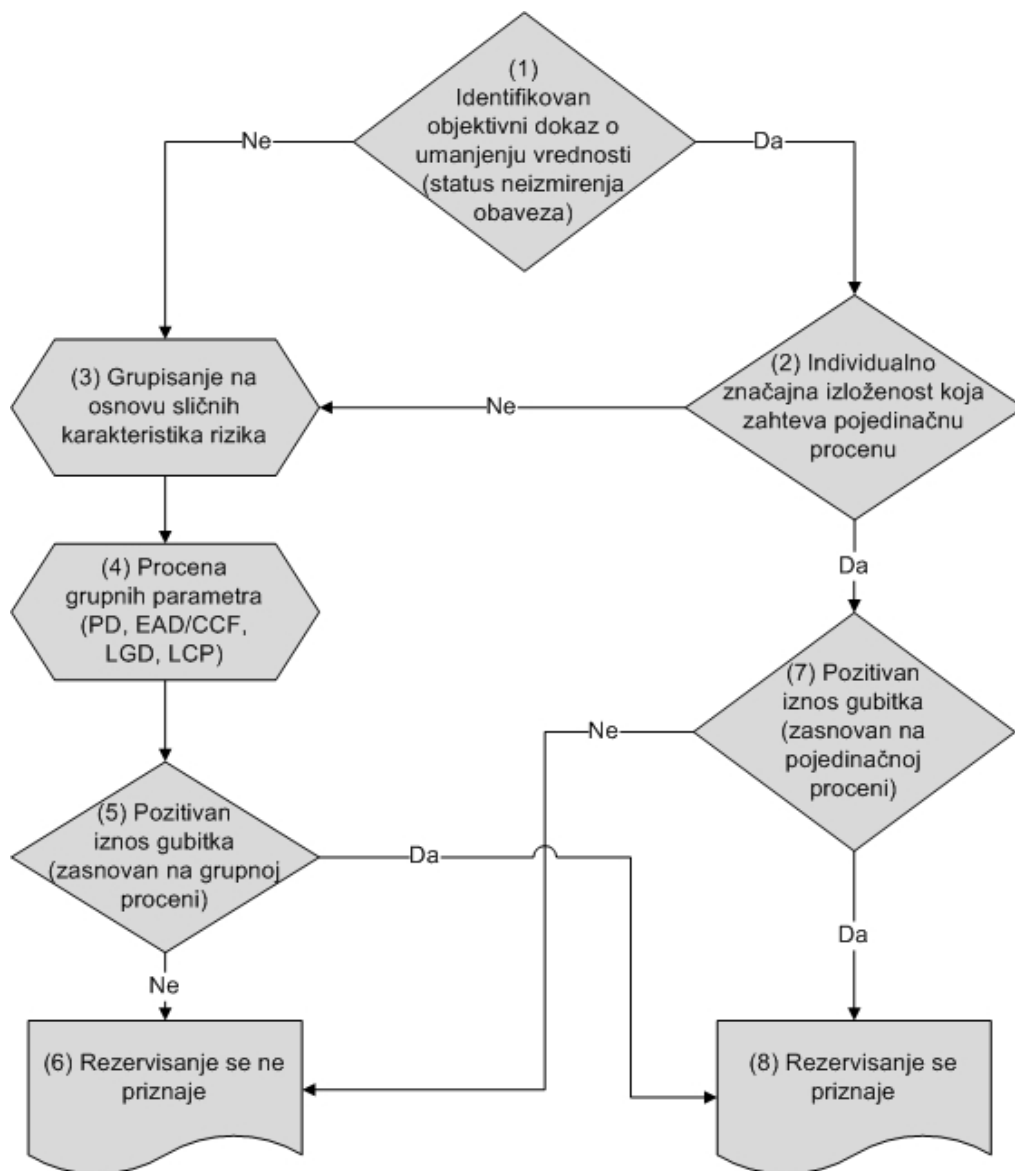
1. određivanje posebnog rezervisanja (na grupnoj ili pojedinačnoj osnovi) za plasmane kod kojih se umanjene vrednosti plasmana pojavilo, i
2. određivanja opšteg rezervisanja na nivou klijenta ili segmenta portfolija gde se umanjene vrednosti nije pojavilo ili se umanjene vrednosti plasmana pojavilo, ali još nije uočeno.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjene vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Banka procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Korišćenjem bazelske definicije statusa neizmirenja obaveza prema pristupu zasnovanom na internom rejtingu (u daljem tekstu IRB pristup) kao osnove za priznavanje obezvređenja može se obezbediti da su sve izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza u skladu sa Bazelom II prepoznate istovremeno kao izloženosti kod kojih je došlo do obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI. Definicija statusa neizmirenja obaveza i svi procesi u vezi sa time definisani su u internoj metodologiji za određivanje statusa neizmirenja obaveza prema Bazelu II, propisujući detaljno događaje koji vode u status neizmirenja obaveza dužnika i ukazuju na objektivni dokaz o obezvređenju.

Na ovaj način je obezbeđeno da se sve izloženosti koje su na osnovu IRB pristupa klasifikovane kao izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza posmatraju kao plasmani sa objektivnim dokazom o obezvređenju i sve ovakve pozicije će u principu biti okidač za obračun posebnog rezervisanja (na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi).

Za sve izloženosti za koje nije identifikovan status neizmirenja obaveza u skladu sa bazelskim standardom (odnosno, obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI), mora biti obračunato opšte rezervisanje na grupnoj osnovi (IBNR) u skladu sa MRS/MSFI.

Bazel II status izmirenja obaveza	Opšte rezervisanje	
Bazel II status neizmirenja obaveza	Posebno rezervisanje na pojedinačnoj osnovi	Posebno rezervisanje na grupnoj osnovi

5.1 METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja).

5.1.1 Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema bankama, državama, državnim institucijama;
- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima čija ukupna izloženost prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za posebnim rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Praǵ od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se kriterijomom koji je propisan u Odluci o adekvatnosti kapitala za razvrstavanje izloženosti u klasu izloženosti prema fizičkim licima, gde je uzet praǵ izloženosti od 15 miliona dinara za izloženosti prema fizičkim licima, preduzetnicima, malim i srednjim preduzećima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se prikazuju u bilansu uspeha.

- Posebno rezervisanje na pojedinačnoj osnovi = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - (Diskontovani budući novčani tok plasmana + diskontovana buduća vrednost sredstava obezbeđenja)

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

5.1.2 Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjnjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Kao dodatni kriterijum koji doprinosi razlikovanju karakteristika rizičnosti na nivou klijenta mogu se koristiti dani docnje.

Prilikom obračuna posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi, Banka primenjuje koncept upotrebe parametara kreditnog rizika za procenjivanje gubitka prilikom procene grupnog umanjnja vrednosti. Obračun rezervisanja za svaku homogenu kategoriju klijenata se vrši primenom sledeće formule:

- Posebno rezervisanje na grupnoj osnovi = $PD \times LGD \times EAD (1 - C)$

$$C = M / EAD$$

PD (probability of default) označava verovatnoću nastupanja statusa neizmirenja obaveza u periodu od godinu dana i iznosi 100% u slučaju klijenata sa statusom neizmirenja obaveza;

LGD (loss given default) predstavlja stopu gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza;

EAD se računa na osnovu izloženosti na datum obračuna i procenjenih faktora kreditne konverzije CCF (credit conversion factors);

M predstavlja ukupnu alociranu materijalnu vrednost sredstava obezbeđenja, posle primene odgovarajućih faktora za dodatno umanjnje tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja, a u skladu sa internim aktom Banke kojim se uređuju pravila za vrednovanje i priznavanje tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

5.1.3 Obračun opšteg rezervisanja

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Banka primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjnju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjnju vrednosti pojavili, ali još uvek nisu uočeni od strane Banke. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjnja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Banci neće biti izvršene.

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema Basel II standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolia u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (LCP). LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjnja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Banke. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine.

- Iznos opšteg rezervisanja = $PD \times LGD \times EAD (1 - C) \times LCP$

$$C = M / EAD$$

Vrednost LCP parametra je od četiri do dvanaest meseci, u zavisnosti od segmenta, a u okviru raspona preporučenog od strane UniCredit Grupe.

Za potraživanja nastala iz transakcija sa drugim bankama rezervisanje će biti obračunato i dodeljeno samo ukoliko postoji umanjenje vrednosti po tim transakcijama.

5.1.4 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu očekivanog gubitka (EL) i opšteg rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.00%	<=	PD	<=	0.05%
2	0.05%	<	PD	<=	0.12%
3	0.12%	<	PD	<=	0.31%
4	0.31%	<	PD	<=	0.77%
5	0.77%	<	PD	<=	1.96%
6	1.96%	<	PD	<=	4.96%
7	4.96%	<	PD	<=	12.57%
8	12.57%	<	PD	<=	100%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u Bazel II izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 57% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 31% do 100% za Retail klijente.

5.1.5 Oslobođanje rezervisanja

Oslobođanje posebnog rezervisanja (obračunatog na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi) nastaje u slučaju:

- naplate indirektno otpisanih plasmana
- naplate posle procesa reprogramiranja ili restrukturiranja
- prinudne naplate
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- poboljšanja ekonomske situacije dužnika, nakon pokazivanja znaka oporavka, a time i ukidanja statusa neizmirenja obaveza
- naplate plasmana u sklopu portfolia za koji je obračunato posebno rezervisanje na grupnoj osnovi, takođe nakon procesa reprogramiranja ili restrukturiranja

Oslobođanje posebnog rezervisanja podležno je odobrenju od strane određenog nivoa nadležnosti. Odluku o oslobođanju posebnog rezervisanja donosi odgovorni nosilac nadležnosti (nakon procesa izdavanja neobavezujućeg mišljenja od strane relevantnih organizacionih jedinica u okviru UniCredit Grupe, tamo gde je to neophodno).

Slučajevi konačnog smanjenja potraživanja (tj. naplate u gotovini ili prihod od likvidacije kolaterala) ne zahtevaju dodatno odobrenje, već se dokumentuju od strane relevantnih organizacionih jedinica u Banci.

Oslobođanje opšteg rezervisanja nastaje u slučaju:

- poboljšanja ekonomske situacije dužnika iz portfolija
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- smanjenja ukupnog kreditnog portfolija
- smanjenja vrednosti LCP

5.1.6 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	99,335,025	6,518	19,582
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	7,329,724	1,249,448	0
Javna administrativna tela	1,146,016	548,406	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0
Međunarodne organizacije	0	0	0
Banke	17,042,625	9,169,718	16,190,760
Privredna društva	139,065,770	103,280,480	27,946,894
Fizička lica	76,550,360	3,180,741	991,043
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	4,784,163	0	456,286,611
Ukupno	345,253,681	117,435,311	501,434,890

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	99,328,180	0	0	13,362
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8,579,171	0	0	0
Javna administrativna tela	1,694,423	0	0	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0	0
Međunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	1,681,060	22,711,067	350,714	1,469,501
Privredna društva	238,200,316	707,336	3,435,631	2,967
Fizička lica	79,685,795	28,205	4,863	12,237
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	4,681,309	474	0	102,380
Ukupno	433,850,255	23,447,082	3,791,208	1,600,447

5.1.7 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospelu nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor drugih komitenata	81	0	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	1,680,979	2,342	6,572	12	0	0
Sektor stranih lica	24,531,282	3,595	0	0	0	0
Ukupno	26,212,342	5,937	6,572	12	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	4,468,298	31,501	83	74	0	0
Sektor drugih komitenata	3,921,049	1,682,521	1,983,751	1,562,340	1,996,689	1,597,476
Sektor javnih preduzeća	26,649,535	1,803,782	3,757,811	1,699,423	5,495,461	1,726,741
Sektor stranih lica	4,511,835	35,999	557	484	0	0
Sektor preduzetnika	287,463	754	0	0	0	0
Sektor privrednih društava	202,508,069	8,209,362	3,961,880	3,297,034	11,754,130	7,198,301
Ukupno	242,346,250	11,763,920	9,704,082	6,559,355	19,246,279	10,522,518

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	30	11	11	11	0	0
Sektor drugih komitenata	176,348	135,360	139,015	120,970	108,495	92,288
Sektor javnih preduzeća	64,272	3,910	7,327	3,686	0	0
Sektor stranih lica	250,771	5,736	3,559	3,467	0	0
Sektor preduzetnika	2,609,542	201,909	165,574	118,924	70,086	70,024
Sektor privrednih društava	7,263,658	651,954	467,078	378,741	594,557	462,459
Sektor stanovništva	69,325,034	3,725,720	3,108,551	2,645,804	59,245	55,310
Registrovani poljopr. proizvođači	41,447	19,756	20,981	18,199	0	0
Ukupno	79,731,101	4,744,356	3,912,097	3,289,802	832,383	680,081

Tabela 6: Klase izloženosti prema državama i centralnim bankama, javnim administrativnim telima, teritorijalnim organima i jedinicama lokalne samouprave i klasa ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Javni sektor	109,438,269	112,668	79,364	79,313	292,227	84,885
Sektor finansija i osiguranja	101,028	30	0	0	0	0
Klasa ostalih izloženosti	4,860,002	5,246	0	0	0	0
Ukupno	114,399,299	117,945	79,364	79,313	292,227	84,885

5.1.8 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	99,334,942	6,518	0
od 91 do 180 dana	40	0	0
od 181 do 1 godine	42	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	19,582
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	7,329,702	1,249,448	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	22	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	858,526	548,406	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	287,490	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Banke			
Do 90 dana	17,036,050	9,169,718	16,190,760
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	6,575	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Privredna društva			
Do 90 dana	119,693,346	103,205,053	15,191,107
od 91 do 180 dana	7,702,525	8,402	12,138
od 181 do 1 godine	831,368	826	2,850
od 1 do 5 godina	8,904,242	66,200	4,179,458
preko 5 godina	1,934,289	0	8,561,343
Fizička lica			
Do 90 dana	71,797,304	3,178,660	667,993
od 91 do 180 dana	308,449	1,783	2,089
od 181 do 1 godine	638,679	32	9,211
od 1 do 5 godina	2,276,322	266	157,279
preko 5 godina	1,529,605	0	154,470
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	4,784,163	0	456,286,611
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

5.1.9 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	134,871,699	44,286,651	30,308,294	7,443,346	25,083,467	241,993,457
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	62,368,098	34,362,477	16,385,056	3,209,419	155,475	116,480,525
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	197,239,797	78,649,128	46,693,350	10,652,765	25,238,942	358,473,982
4	Osnovica za obračun potrebne rezerve	160,283,185	61,170,969	36,621,708	8,979,115	25,131,666	292,186,643
5	Obračunata potrebna rezerva	0	1,223,419	5,493,256	2,693,735	25,131,666	34,542,076
6	Ispravka vrednosti	653,752	480,866	262,658	387,747	14,851,943	16,636,966
7	Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	816,968	5,253,736	2,434,101	10,295,865	18,800,670

5.1.10 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	-	-	(398)	(449)
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(363)	318
Efeki promene deviznog kursa	-	-	(14)	(267)
Stanje na dan 31. decembra	0	0	(775)	(398)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	(16,252)	(16,252)	(9,113)	(3,654)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	8,544	(5,459)
Ukidanje ispravke	-	-	-	-
Otpisi	15,629	-	-	-
Ukupno za godinu	15,629	0	8,544	(5,459)
Stanje na dan 31. decembra	(623)	(16,252)	(569)	(9,113)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	(1)	-	(15,747)	(32,498)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2)	(1)	(15,243)	16,803
Efeki promene deviznog kursa	-	-	(387)	(52)
Otpisi	-	-	-	-
Ukupno za godinu	(2)	(1)	(15,630)	16,751
Stanje na dan 31. decembra	(3)	(1)	(31,377)	(15,747)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	(19,899,044)	(17,661,214)	(1,005,727)	(805,507)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2,571,828)	(3,508,868)	(270,698)	(201,053)
Efekti promene deviznog kursa	(268,102)	(278,886)	(9,436)	833
Korekcija prihoda od kamata	(240,968)	(132,062)	-	-
Efekti prodaje portfolija	366,717	1,521,730	-	-
Otpisi	7,908,828	160,256	-	-
Ukupno za godinu	5,194,647	(2,237,830)	(280,134)	(200,220)
Stanje na dan 31. decembra	(14,704,397)	(19,899,044)	(1,285,861)	(1,005,727)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	(294,594)	(262,507)	(10,952)	(2,308)
Rashodi po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(69,705)	(32,299)	10,393	(8,644)
Efekti promene deviznog kursa	(148)	(83)	-	-
Efekti prodaje portfolija	472	-	-	-
Otpisi	48,408	295	-	-
Ukupno za godinu	(20,973)	(32,087)	10,393	(8,644)
Stanje na dan 31. decembra	(315,567)	(294,594)	(559)	(10,952)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2016	2015	2016	2015
Stanje na dan 1. januara	79,538	188,674	132,563	106,431
Rezervisanja u toku godine	19,970	(109,136)	65,164	26,132
Stanje na dan 31. decembra	99,508	79,538	197,727	132,563

5.1.11 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtinzi agencije Moody's Investor Service.

5.1.12 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralom, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel II regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjivanje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima. Prema internim aktima Banke kojima se reguliše obračun kapitalnih zahteva, u ovu klasu izloženosti uključuju se sve izloženosti obezbeđene hipotekama na stambenim nepokretnostima za koje je hipoteka validna tj. upisana u zemljišne knjige, katastar nepokretnosti ili drugi odgovarajući registar. Ovim izloženostima ili delovima izloženosti dodeljuje se ponder kreditnog rizika 35%, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- da je predmet hipoteke stambena nepokretnost u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je da u zakup)
- da vrednost stambene nepokretnosti ne zavisi velikim delom od kreditne sposobnosti dužnika
- da kreditna sposobnost dužnika ne zavisi velikim delom od vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke ili novčanih tokova od njene upotrebe, već od dužnikove sposobnosti da otplati dug iz drugih izvora prihoda
- da vrednost izloženosti ili dela izloženosti ne prelazi 75% tržišne vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke
- da postoji validna procena vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenog procenjivača (ne starija od tri godine) i validna polisa osiguranja nepokretnosti
- ako je nepokretnost koja je predmet hipoteke u vlasništvu pravnog lica, ponder 35% se dodeljuje samo ako je isključivi vlasnik tog pravnog lica ono fizičko lice koje u toj nepokretnosti stanuje ili namerava da stanuje.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni (osim uslova iz četvrte alineje), izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju. Za obračun kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine, Banka koristi dva ugovorena sporazuma ove vrste.

U nastavku je dat pregled pokrivenosti instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Tabela 15: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

SP Klasa	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad stambenim objektima
SP - B	0	592,569	0	0
SP - PD	3,543,010	0	14,203,523	349,547
SP - FL	255,739	0	0	12,561,277

6. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Limiti izloženosti prema drugoj ugovornoj strani kada je u pitanju poslovanje sa derivatima su definisani za određene grupacije i klijente odlukama Kreditnog odbora Banke. Rizik se meri i prati u Direkciji za finansijske i operativne rizike. Koristi se interni model koji se bazira na istorijskoj (korišćenjem vremenskih serija) simulaciji. Ovaj model se koristi za izračunavanje, sa 99% pouzdanosti, potencijalne buduće izloženosti po osnovu OTC derivata.

Praćenje rizičnih pozicija se obavlja preko sistema internih limita koji su definisani kao:

- Pre-settlement risk limiti
- Settlement risk limiti

Rizik izloženosti se prati u realnom vremenu. Integracija front office sistema i unutrašnjih sistema merenja rizika omogućava kontinuirano praćenje promena u izloženosti po osnovu derivata. Rizik izloženosti prema drugoj ugovornoj strani je sastavni deo procesa odobravanja kredita.

Stalno praćenje pozicija se sprovodi kako bi se osiguralo da je njihova trenutna izloženost unutar odobrenih kreditnih linija. Uspostavljene su sledeće kontrole:

1. Svi odobreni limiti i njihova iskorišćenost su dostupni su u front office sistemu
2. Pre zaključenja transakcije proverava se da li je odobren i unet limit
3. Novi i izmene postojećih limita su predmet posebne kontrole funkcije upravljanja rizicima.

U nastavku je dat pregled izloženosti Banke riziku druge ugovorne strane sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine:

Izloženost riziku druge ugovorne strane u 000 rsd	Tekuca izloženost	Potencijalna izloženost	Ukupna izloženost
	145,469	387,968	533,437

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizik nastaje usled promene uslova na tržištu (kamatnih stopa, cene hartija, kurseva, itd.) koji dovode do promene ekonomske vrednosti portfolija, uključujući imovinu koja se nalazi i u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Banka se štiti od kamatnog rizika nastalog poslovanjem sa klijentima uzimajući u obzir promene u tržišnim uslovima. Kamatni rizik pozicija bankarske knjige analizira se najmanje jednom mesečno na ALCO Odboru.

Politike i procedure koje Banka sprovodi u okviru upravljanja tržišnim rizicima, definišu primenu zajedničkih načela, pravila i postupaka poslovanja u skladu sa definisanim limitima za tržišne rizike.

Glavni pokazatelj koji se koristi za merenje tržišnog rizika je VaR (Value at Risk – Vrednost pod rizikom) koji se izračunava primenom metode istorijske simulacije. Osim VaR Limita, definisani su i određeni nivoi upozorenja:

- Nivo upozorenja koji je definisan kao maksimalni kumulativni gubitak ostvaren za prethodnih 60 dana
- Stres test nivo upozorenja predstavlja najveći ekonomski gubitak koji je Banka spremna da prihvati prema stres test scenariju. Stres testiranje je važan alat za upravljanje rizicima koji pruža Banci indicaciju koliko kapitala bi potencijalno bilo potrebno da se apsorbuju gubici u slučaju velikih finansijskih kriza

Limit za Tržišne rizike su definisani i za pojedine poslovne segmente.

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da ispuni svoje obaveze u ugovorenom roku bez ugrožavanja ostalih dnevnih aktivnosti i opšteg finansijskog stanja. Ovi rizici mogu nastati usled različitih internih ili eksternih faktora. Banka ima za cilj da raspolaže likvidnim sredstvima u svakom trenutku. Konkretno, cilj je da se poslovanje finansira po najboljim uslovima, a da Banka pritom ostane u poziciji da ispuni svoje obaveze plaćanja i u slučaju krize likvidnosti.

Kriza likvidnosti se definiše kao događaj koji može onemogućiti banke da blagovremeno izmire svoje obaveze, što može imati značajne negativne posledice na odnos sa klijentima koji se bazira na poverenju koje imaju prema banci.

Nezavisna kontrola i izveštavanje o riziku likvidnosti je u nadležnosti Direkcije za finansijske i operativne rizike. Optimizacija rizika likvidnosti se postiže definisanjem posebnih kratkoročnih i dugoročnih limita.

Rizik likvidnosti ne ulazi u obračun ekonomskog kapitala, ali se koristi prilikom definisanja apetita rizika Banke. Rizik likvidnosti se meri pomoću GAP analiza, koje se razlikuju se u odnosu na periode posmatranja na:

- Merenje rizika likvidnosti na dnevnoj bazi, kojim se prati stanje kratkoročne likvidnosti do 1 meseca dospeća, kao i do 3 meseca dospeća;
- GAP analize na nedeljnoj bazi, kojim se prati stanje dugoročne likvidnosti prema ugovorenoj ročnosti. Održavanjem adekvatnog racija između dugoročnih obaveza i potraživanja onemogućava se pritisak na kratkoročnu likvidnost.
- Stres testiranje: do krize likvidnosti retko dolazi, ali nastanak rizika likvidnosti ima veliki uticaj na poslovanje Banke. Iz tog razloga stres testiranje predstavlja adekvatan metod kojim se mogu identifikovati potencijalne slabosti Banke.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke. Jedan od ciljeva uspostavljanja adekvatne srednjoročne i dugoročne likvidnosti jeste izbegavanje pritiska na kratkoročnu likvidnost. Plan se ažurira najmanje jednom godišnje i odobrava od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO).

Banka obračunava kapital za tržišni rizik prema standardizovanom pristupu, koristeći metod dospeća. Pozicije se dodeljuju određenim zonama u zavisnosti od preostalog roka do dospeća.

8. KAMATNI RIZIK

Banka je izložena kamatnim rizicima koji kroz efekte promene tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Limit vrednosti bazičnog poena (BPV) ograničava poziciju maksimalnog kamatnog rizika valutnom i vremenskom grupom, gde se promene procene vrednosti baziraju na promeni kamatne stope od 0,01% (1 bazični poen). Veličinu BPV limita bi trebalo odabrati tako da VaR limit u osnovi dovede do ograničenja aktivnosti trgovanja i da se BPV limit aktivira pre VaR limita u periodima manje volatilnosti. S tim u vezi treba uzeti u obzir specifičnu situaciju u pogledu valuta sa kojima se trguje i rokova dospeća sa odgovarajućim nosiocem rizika.

Kod BPV limita, generalno ograničenje pozicije takođe definiše kombinaciju valuta i glavni fokus pozicioniranja. BPV limiti se moraju odrediti za sve nosioce rizika izložene znatnom kamatnom riziku. Banka prati i meri kamatni rizik na dnevnoj bazi.

9. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, odnosima sa klijentima, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uspostavlja se primenom politika i procedura za upravljanje, merenje i ublažavanje operativnih rizika. Izvršni odbor Banke kao relevantan odbor za donošenje odluka u vezi sa operativnim rizikom redovno se obaveštava o izloženosti operativnom riziku i svim relevantnim temama u vezi sa operativnim rizikom od strane Direkcije za finansijske i operativne rizike.

Direkcija za finansijske i operativne rizike je odgovorna za pravilnu primenu i sprovođenje metodologija, obračun kapitalnih zahteva za operativni rizik, merenje i kontrolu rizika, kao i određivanje korisničkih profila za IT aplikaciju koja se koristi za upravljanje operativnim rizikom. U nadležnosti navedene direkcije je i obuka menadžera operativnog rizika i njihovih zamjenika, koji se u cilju adekvatnog upravljanja operativnim rizikom uspostavljaju u svim relevantnim organizacionim jedinicama Banke.

Analizom različitih elemenata operativnog rizika definišu se postupci i akcije kojim se minimiziraju troškovi izazvani operativnim rizikom. Na taj način, prikupljajući adekvatno iskustvo, sistem kontrole se razvio i unapredio u sistem upravljanja operativnim rizikom Banke.

Banka vrši obračun kapitala za operativni rizik prema standardizovanom pristupu. Računi bilansa uspeha su mapirani na osam poslovnih linija koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto izloženost banke o ovom osnovu je 117,636 hiljade dinara na dan 31. decembar 2016. godine. Od toga 112,644 hiljade dinara se odnosi na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Ispravka vrednosti na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 4,992 hiljade dinara. Neto izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.03% bilansne sume.

11 SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODNOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

11.1. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima
- Planiranje potreba za kapitalom

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta, triggera i limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrzni “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 5. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2016.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	43,692	775	42,917	28,042,349	28,085,266
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	0	0	0	2,315,317	2,315,317
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0	0	0	0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	0	0	0	76,320,664	76,320,664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	44,149	1,192	42,957	0	42,957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,313,542	31,380	20,282,162	0	20,282,162
Kredit i potraživanja od komitenata	217,311,370	15,990,258	201,321,112	0	201,321,112
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	222,845	222,845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	375	375
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna ulaganja	0	0	0	917,810	917,810
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	1,577,325	1,577,325
Investicione nekretnine	0	0	0	1,397	1,397
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	0	0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	164,592	164,592
Ostala sredstva	1,183,794	316,126	867,668	0	867,668
Bilansna izloženost	238,896,547	16,339,731	222,556,816	109,675,318	332,232,134
Date garancije i jemstva	59,526,594	297,235	59,229,359		59,229,359
Preuzete buduće obaveze	70,276,723		70,276,723		70,276,723
Ostale vanbilansne izloženosti			0	603,796,597	603,796,597
Vanbilansna izloženost	129,803,317	297,235	129,506,082	603,796,597	733,302,679
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	352,062,898	713,471,915	1,065,534,813

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2015.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	36,431	398	36,033	43,711,135	43,747,168
Založena finansijska sredstva	0	0	0		0
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	0	0	0	2,563,666	2,563,666
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0	0		0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	0	0	0	69,683,951	69,683,951
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	246,727	25,365	221,362	0	221,362
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,483,304	15,748	8,467,556		8,467,556
Kreditni i potraživanja od komitenata	201,279,908	20,904,771	180,375,137		180,375,137
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	171,733	171,733
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0		0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0		0
Investicije u zavisna društva	0	0	0		0
Nematerijalna ulaganja	0	0	0	934,118	934,118
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	1,181,740	1,181,740
Investicione nekretnine	0	0	0	1,430	1,430
Tekuća poreska sredstva	0	0	0		0
Odložena poreska sredstva	0	0	0		0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	141,956	141,956
Ostala sredstva	1,099,540	305,546	793,994		793,994
Bilansna izloženost	211,145,910	21,251,828	189,894,082	118,389,729	308,283,811
Date garancije i jemstva	54,820,190		54,820,190		54,820,190
Preuzete buduće obaveze	64,288,972	212,101	64,076,871		64,076,871
Ostale vanbilansne izloženosti			0	610,071,168	610,071,168
Vanbilansna izloženost	119,109,162	212,101	118,897,061	610,071,168	728,968,229
Ukupna izloženost	330,255,072	21,463,929	308,791,143	728,460,897	1,037,252,040

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, vrste proizvoda i sl.
- sredstva obezbeđenja, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i sredstava obezbeđenja koji se odnose na te izloženosti

Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru UniCredit grupacije, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije. Posebnim internim aktima se definišu vrste limita koji se koriste za upravljanje ovim rizikom (regulatorni i interni), kao i način njihovog praćenja i postupak u slučaju prekoračenja ili opasnosti da do istog dođe. Odgovarajući limiti izloženosti se uspostavljaju odlukom Izvršnog odbora, a u skladu sa Grupnim smernicama, i to prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica i prema privrednim granama. Praćenje usklađenosti sa limitima vrši se najmanje kvartalno, o čemu se izveštava i Upravni odbor Banke u sklopu redovnog CRO izveštaja za Upravni odbor, kao i Kreditni odbor u sklopu redovnog kvartalnog izveštaja o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview). Koncentracija prema instrumentima obezbeđenja prati se redovno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, koja o tome izveštava Izvršni odbor u sklopu redovnog izveštavanja o sredstvima obezbeđenja u portfoliju Banke.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	65,466,418	0	3,268,680	859,915	69,595,013	2,979,351	769,271	65,846,391	20,051,695	437,005
Stambeni krediti	24,372,119	0	588,057	150,595	25,110,771	299,974	35,176	24,775,621	19,959,940	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	37,868,529	0	1,938,764	626,541	40,433,834	1,938,764	655,744	37,839,326	86,106	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,194,735	0	388,045	59,372	3,642,152	388,045	59,070	3,195,037	0	0
Ostala potraživanja	31,035	0	353,814	23,407	408,256	352,568	19,280	36,408	5,648	2,791
Potraživanja od privrede	277,899,742	0	20,318,568	886,541	299,104,851	11,238,993	1,649,351	286,216,507	54,383,330	8,863,477
Velika preduzeća	150,586,989	0	10,081,888	19,071	160,687,948	5,976,120	648,996	154,062,832	31,628,786	3,496,209
Mala i srednja preduzeća	67,112,420	0	4,729,409	854,689	72,696,518	3,524,322	908,221	68,263,976	11,655,580	1,175,997
Javna preduzeća	21,213,150	0	5,495,461	7,505	26,716,115	1,726,741	80,952	24,908,422	11,098,963	4,191,271
Potraživanja od ostalih klijenata	38,987,183	0	11,811	5,276	39,004,270	11,811	11,182	38,981,277	0	0
Ukupna izloženost	343,366,160	0	23,587,248	1,746,455	368,699,864	14,218,344	2,418,622	352,062,898	74,435,024	9,300,483
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	343,366,160	0	0	0	343,366,160	0	1,516,868	341,849,292	74,435,024	0
od čega: restrukturirana	1,954,772	0	0	0	1,954,772	0	6,782	1,947,990	1,739,676	0
Problematična potraživanja	0	0	23,587,248	1,746,455	25,333,704	14,218,344	901,754	10,213,606	0	9,300,483
od čega: restrukturirana	0	0	16,087,763	101,205	16,188,968	8,016,142	51,079	8,121,746	0	7,994,222
Ukupna izloženost	343,366,160	0	23,587,248	1,746,455	368,699,864	14,218,344	2,418,622	352,062,898	74,435,024	9,300,483

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

(u hiljadama
dinaru)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	48,270,251	0	2,362,438	1,829,745	52,462,433	2,032,921	941,133	49,488,380	15,121,542	473,214
Stambeni krediti	21,849,882		612,491	244,995	22,707,367	283,580	62,654	22,361,133	15,059,054	469,539
Potrošački i gotovinski krediti	23,496,535		1,109,833	1,399,114	26,005,482	1,109,833	767,109	24,128,540	26,364	1,547
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,876,372		333,528	119,078	3,328,978	333,528	74,362	2,921,087	0	0
Ostala potraživanja	47,462		306,586	66,558	420,606	305,978	37,007	77,620	36,124	2,129
Potraživanja od privrede	216,567,811	0	29,601,829	800,634	246,970,274	17,178,618	1,293,943	228,497,713	56,333,311	10,246,033
Velika preduzeća	130,048,373		15,372,552	3,709	145,424,634	9,548,734	377,349	135,498,551	30,297,649	4,262,412
Mala i srednja preduzeća	54,532,115		7,997,603	796,804	63,326,522	6,375,123	729,533	56,221,866	11,696,184	1,221,188
Javna preduzeća	31,987,323		6,231,674	121	38,219,118	1,254,761	187,061	36,777,296	14,339,478	4,762,433
Potraživanja od ostalih klijenata	30,809,755		255	12,355	30,822,365	255	17,059	30,805,051	0	0
Ukupna izloženost	295,647,816	0	31,964,522	2,642,733	330,255,072	19,211,794	2,252,135	308,791,143	71,454,854	10,719,248
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	295,647,816				295,647,816		1,163,911	294,483,906	71,454,854	
od čega: restrukturirana					0			0		
Problematična potraživanja			31,964,522	2,642,733	34,607,256	19,211,794	1,088,224	14,307,238		10,719,248
od čega: restrukturirana					0			0		
Ukupna izloženost	295,647,816	0	31,964,522	2,642,733	330,255,072	19,211,794	2,252,135	308,791,143	71,454,854	10,719,248

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	22,920,093	1,356,707	12,811,950	801,590	14,135,710	991,832
Stambeni krediti	12,034,341	389,893	4,326,666	106,678	4,067,896	113,298
Potrošački i gotovinski krediti	9,812,500	676,074	7,913,888	539,126	9,439,404	694,293
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1,064,856	165,450	553,292	83,021	625,479	85,793
Ostala potraživanja	8,395	125,290	18,104	72,765	2,931	98,448
Potraživanja od privrede*	235,319,010	20,178,658	4,096,515	392,423	5,045,612	302,812
Sektor A	5,709,813	125,309	214,921	14,802	71,577	12,005
Sektor B, C i E	71,049,702	14,500,162	931,598	33,928	1,408,855	86,907
Sektor D	2,767,080	309,474	11	0	14,752	0
Sektor F	21,950,605	738,152	323,320	1,653	260,755	10,367
Sektor G	57,569,742	950,681	1,355,648	178,749	1,173,259	61,822
Sektori H, I i J	25,772,968	57,854	473,640	52,818	522,917	7,740
Sektori L, M i N	23,620,140	1,102,761	268,102	8,041	144,172	6,933
Potraživanja od ostalih klijenata	26,878,961	2,394,266	529,274	102,433	1,449,324	117,037
Ukupna izloženost	258,239,103	21,535,365	16,908,465	1,194,013	19,181,321	1,294,644
	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	15,580,121	974,763	0	0	18,545	3,703
Stambeni krediti	3,927,769	128,784	0	0	15,447	0
Potrošački i gotovinski krediti	10,702,473	655,283	0	0	263	529
Transakcioni krediti i kreditne kartice	948,314	110,936	0	0	2,795	2,217
Ostala potraživanja	1,565	79,761	0	0	40	957
Potraživanja od privrede*	4,251,415	323,169	0	0	29,187,191	8,046
Sektor A	69,400	12,248	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,180,203	51,563	0	0	12	18
Sektor D	1,347	33	0	0	0	0
Sektor F	255,036	2,343	0	0	7	0
Sektor G	1,364,638	100,892	0	0	0	0
Sektori H, I i J	289,581	7,889	0	0	3,000	0
Sektori L, M i N	232,478	5,546	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	858,731	142,655	0	0	29,184,172	8,028
Ukupna izloženost	19,831,536	1,297,932	0	0	29,205,735	11,749

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	17,176,780	1,365,088	9,284,574	795,707	10,306,624	1,012,176
Stambeni krediti	10,779,022	430,302	3,813,249	149,450	3,704,381	137,396
Potrošački i gotovinski krediti	5,423,653	647,603	4,941,391	486,215	6,026,491	690,291
Transakcioni krediti i kreditne kartice	970,243	164,359	490,328	85,700	572,515	86,489
Ostala potraživanja	3,863	122,824	39,606	74,342	3,236	98,000
Potraživanja od privrede*	195,111,902	21,057,025	2,449,662	257,272	2,588,164	130,743
Sektor A	10,628,394	330,629	7	0	15,294	0
Sektor B, C i E	64,365,334	16,083,318	673,723	34,023	1,086,067	43,563
Sektor D	6,020,411	104,982	177,429	15,409	38,858	11,709
Sektor F	17,322,175	1,105,795	200,058	397	164,039	4,306
Sektor G	50,313,709	2,053,283	923,409	165,551	825,825	60,243
Sektori H, I i J	29,777,778	178,060	270,795	40,182	317,675	7,767
Sektori L, M i N	16,684,101	1,200,958	204,242	1,709	140,405	3,156
Potraživanja od ostalih klijenata	28,934,344	8,468,491	335,097	94,777	685,588	105,045
Ukupna izloženost	241,223,026	30,890,604	12,069,333	1,147,756	13,580,377	1,247,964
	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	11,482,275	1,016,227			19,997	2,985
Stambeni krediti	3,536,392	140,337			16,837	0
Potrošački i gotovinski krediti	7,104,556	684,310			444	529
Transakcioni krediti i kreditne kartice	840,583	114,502			2,702	1,557
Ostala potraživanja	744	77,077			13	899
Potraživanja od privrede*	2,521,906	191,273	0	0	3,005	18
Sektor A	229,461	27			0	0
Sektor B, C i E	791,793	40,875			2	18
Sektor D	73,766	13,738			0	0
Sektor F	197,699	2,836			3	0
Sektor G	867,623	107,147			0	0
Sektori H, I i J	229,649	5,064			3,000	0
Sektori L, M i N	131,915	21,586			0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	583,867	110,088			14,164,029	341
Ukupna izloženost	14,588,049	1,317,587	0	0	14,187,031	3,344

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	63,735,557	1,423,189	285,219	22,453	0	208,622	177,000	186,259	266,484	3,290,230
Stambeni krediti	24,005,378	273,472	89,971	3,298	0	100,463	36,096	5,936	29,596	566,561
Potrošački i gotovinski krediti	36,614,969	1,052,761	184,789	16,010	0	103,941	135,517	161,569	195,563	1,968,716
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,084,543	96,720	10,356	3,116	0	3,857	4,776	18,477	37,825	382,481
Ostala potraživanja	30,668	236	102	29	0	361	610	277	3,500	372,472
Potraživanja od privrede	271,097,964	4,946,297	1,843,569	11,913	0	1,236,175	7,644,907	99,515	423,964	11,800,548
Velika preduzeća	147,374,325	3,201,023	11,541	100	0	762,032	7,367,154	7,388	40,560	1,923,824
Mala i srednja preduzeća	65,347,573	1,707,120	45,915	11,812	0	457,187	277,753	92,127	383,390	4,373,641
Javna preduzeća	21,213,139	0	11	0	0	6,689	0	0	14	5,496,263
Potraživanja od ostalih klijenata	37,162,927	38,155	1,786,102	0	0	10,268	0	0	0	6,819
Ukupna izloženost	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	1,797,209	156,907	655	0	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	894,623	7,307,568	70,311	291,805	7,624,660
Ukupna izloženost	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	46,197,247	1,650,478	262,374	160,151	0	277,070	189,140	288,895	501,321	2,935,756
Stambeni krediti	21,382,308	357,697	62,903	46,974	0	94,146	53,251	49,238	133,892	526,959
Potrošački i gotovinski krediti	22,016,290	1,185,491	188,621	106,133	0	178,680	96,571	229,201	346,593	1,657,903
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,751,974	106,834	10,758	6,806	0	3,621	39,109	9,929	13,775	386,172
Ostala potraživanja	46,674	457	92	239	0	623	208	527	7,062	364,723
Potraživanja od privrede	208,059,772	8,198,134	296,091	13,814	0	8,524,742	579,897	218,182	229,093	20,850,549
Velika preduzeća	126,020,241	4,024,792	3,240	101	0	7,910,641	286,162	80,513	50,031	7,048,915
Mala i srednja preduzeća	51,120,641	3,115,818	281,944	13,713	0	523,760	293,735	137,657	179,048	7,660,206
Javna preduzeća	30,918,890	1,057,525	10,908	0	0	90,341	0	12	14	6,141,428
Potraživanja od ostalih klijenata	30,809,755	0	0	0	0	5,846	0	0	0	6,764
Ukupna izloženost	285,066,774	9,848,613	558,465	173,965	0	8,807,658	769,037	507,077	730,414	23,793,069
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	285,066,774	9,848,613	558,465	173,965						
od čega: restrukturirana										
Problematična potraživanja						8,807,658	769,037	507,077	730,414	23,793,069
od čega: restrukturirana										
Ukupna izloženost	285,066,774	9,848,613	558,465	173,965	0	8,807,658	769,037	507,077	730,414	23,793,069

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Pravilnika o upravljanju rizicima.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom¹, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status²).³

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom preko odgovarajućih organizacionih jedinica za upravljanje problematičnim plasmanima kao odvojenim funkcionalnim delovima specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od

¹ Za detaljan pregled svih indikatora Default-a videti važeću verziju Metodologije za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza.

² Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

³ Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MRS 39.59., i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije rizičnih klijenata na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjene identifikovanih rizika.

Odbor za praćenje rizičnih klijenata je telo čija je uloga da donese odluku o daljim akcijama koje će biti preduzete prema rizičnom/WL klijentu, kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja Odbora za praćenje rizičnih klijenata je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje rizičnih/WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektora za upravljanje rizicima detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke. Praćenje se vrši i u okviru Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom (Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu) kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica.

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa *Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima*.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke.

Politikom za praćenje kreditnog portfolija za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za stanovništvo, u skladu sa relevantnim internim dokumentima prati problematične klijente, fizička lica i mala privredna društva (Small Business klijente).

U okviru Sektora za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektoru za poslove sa stanovništvom, kao i u Sektoru za upravljanje rizicima, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja, kao i na dane docnje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupa dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Sektora za upravljanje rizicima bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost Odeljenja za naplatu problematičnih plasmana privredi, Službe za restrukturiranje plasmana privredi ili

Odeljenja za problematične plasmane stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja)

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restruktuiranje i potencijal za oporavak
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za restruktuiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Odeljenja za pravne poslove
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Služba za restruktuiranje plasmana privredi i Odeljenje za problematične plasmane stanovništvu u saradnji sa Sektorom za korporativno, investiciono bankarstvo/Sektorom za poslove sa stanovništvom (biznis funkcija)

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restruktuiraju ili restruktuiranje nije dalo rezultata
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu startegiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanjenje gubitka Banke
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Odeljenju za naplatu spornih plasmana privredi i Odeljenju za problematične plasmane stanovništvu.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	69,595,013	3,748,622	4,128,595	162,928	3,284,622	6%	437,005
Stambeni krediti	25,110,771	335,151	738,652	34,452	310,991	3%	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	40,433,834	2,594,508	2,565,305	116,621	2,172,424	6%	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,642,152	447,115	447,417	3,265	429,616	12%	0
Ostala potraživanja	408,256	371,848	377,221	8,591	371,591	92%	2,791
Potraživanja od privrede**	299,104,851	12,888,344	21,205,109	16,026,040	11,835,476	7%	8,863,477
Sektor A	6,230,076	165,120	164,364	9,265	114,864	3%	56,376
Sektor B, C i E	89,242,947	7,024,035	14,672,578	14,006,665	6,748,051	16%	7,911,319
Sektor D	3,092,696	92,808	309,506	206,671	67,727	10%	14,817
Sektor F	23,542,238	786,497	752,515	2,411	651,621	3%	312,506
Sektor G	62,755,430	1,292,065	1,292,143	161,349	1,051,203	2%	101,891
Sektori H, I i J	27,188,407	183,131	126,301	6,706	93,153	0%	17,695
Sektori L, M i N	25,388,174	1,125,655	1,123,281	1,026,730	1,050,351	4%	149,920
Potraživanja od ostalih klijenata	61,664,883	2,219,032	2,764,420	606,242	2,058,507	4%	298,954
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	25,333,704	16,188,968	15,120,098	7%	9,300,483

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	52,462,433	2,974,053	4,192,183	0	2,650,476	8%	473,214
Stambeni krediti	22,707,367	346,235	857,485	0	311,647	4%	469,539
Potrošački i gotovinski krediti	26,005,482	1,876,942	2,508,947	0	1,602,791	10%	1,547
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,328,978	407,891	452,607	0	393,157	14%	0
Ostala potraživanja	420,606	342,985	373,143	0	342,882	89%	2,129
Potraživanja od privrede**	277,792,639	18,489,875	30,415,073	0	17,649,542	11%	10,246,033
Sektor A	11,203,812	176,599	330,656	0	82,412	3%	11,345
Sektor B, C i E	83,118,716	6,026,452	16,201,797	0	5,792,678	19%	8,984,393
Sektor D	6,456,302	140,676	145,838	0	109,428	2%	25,985
Sektor F	18,997,309	669,391	1,113,335	0	589,004	6%	563,815
Sektor G	55,316,790	2,043,395	2,386,223	0	1,913,048	4%	86,512
Sektor H, I i J	30,829,970	261,945	231,074	0	134,978	1%	10,940
Sektor L, M i N	18,388,071	1,138,417	1,227,409	0	1,092,099	7%	211,285
Potraživanja od ostalih klijenata	53,481,668	8,033,000	8,778,742	0	7,935,895	16%	351,758
Ukupna izloženost	330,255,072	21,463,929	34,607,256	0	20,300,018	10%	10,719,248

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja			Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	4,192,183	1,345,230	0	1,452,095	1,445,063	0	7,032	13,884	0	4,128,596	843,974
Stambeni krediti	857,485	118,375	0	248,668	248,441	0	227	11,460		738,652	427,662
Potrošački i gotovinski krediti	2,508,947	1,096,445	0	1,042,157	1,042,157	0	0	2,069		2,565,305	392,881
Transakcioni krediti i kreditne kartice	825,750	130,410	0	161,271	154,465	0	6,806	355		824,638	23,431
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	30,414,623	836,334	0	10,515,878	2,190,580	492,369	7,832,929	470,030	0	21,205,109	9,369,633
Velika preduzeća	15,388,421	341,577	0	5,855,701	1,114,915	288,507	4,452,279	226,662		10,100,959	4,115,440
Mala i srednja preduzeća	8,794,857	484,011	0	3,810,897	245,959	203,863	3,361,076	133,214		5,601,185	1,481,759
Javna preduzeća	6,231,795	10,746	0	849,280	829,706	0	19,574	109,704		5,502,966	3,772,435
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	34,607,256	2,181,564	0	11,967,973	3,635,643	492,369	7,839,961	483,914	0	25,333,705	10,213,607

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2015-2016. , s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

11.2 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA INTERNU KLASIFIKACIJU POTRAŽIVANJA

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti Banke bilo je prvenstveno na potvrđi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća i privrednih društava. U toku 2016. godine urađena je interna validacija svih interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika kao što su: PD (engl. probability of default), LGD (engl. loss given default) i EAD (engl. exposure at default), čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa privredom kao i pojedinih komponenata LGD modela. U toku 2017. godine Banka planira punu implementaciju Bazel III standarda za izveštavanje prema Narodnoj banci Srbije, dok je izveštavanje prema Bazel III standardima prema UniCredit Grupi aktuelno još od 2014. godine.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 24 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuje klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	3,014,084	6,497,493	55,954,841	4,128,595	20,051,695	437,005
Stambeni krediti	1,088,891	414,783	22,868,445	738,652	19,959,940	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	1,851,337	5,864,594	30,152,598	2,565,305	86,106	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	72,018	217,358	2,905,359	447,417	0	0
Ostala potraživanja	1,838	758	28,439	377,221	5,648	2,791
Potraživanja od privrede	3,464,139	12,066,416	262,369,188	21,205,109	54,383,330	8,863,477
Velika preduzeća	3,069,141	8,356,253	139,161,595	10,100,959	31,628,786	3,496,209
Mala i srednja preduzeća	392,037	3,687,910	63,032,473	5,584,098	11,655,580	1,175,997
Javna preduzeća	2,683	1	21,210,466	5,502,965	11,098,963	4,191,271
Potraživanja od ostalih klijenata	277	22,253	38,964,653	17,087	0	0
Ukupna potraživanja	6,478,223	18,563,909	318,324,029	25,333,704	74,435,024	9,300,483

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	2,799,814	3,655,243	41,815,193	4,192,183	15,121,542	473,214
Stambeni krediti	960,106	538,739	20,351,037	857,485	15,059,054	469,539
Potrošački i gotovinski krediti	1,765,604	2,954,021	18,776,910	2,508,947	26,364	1,547
Transakcioni krediti i kreditne kartice	73,199	162,082	2,641,091	452,607	0	0
Ostala potraživanja	906	401	46,155	373,143	36,124	2,129
Potraživanja od privrede	2,063,366	4,851,826	209,652,620	30,402,463	56,333,311	10,246,033
Velika preduzeća	1,608,170	1,987,861	126,452,342	15,376,261	30,297,649	4,262,412
Mala i srednja preduzeća	455,196	2,845,523	51,231,396	8,794,407	11,696,184	1,221,188
Javna preduzeća	0	18,441	31,968,882	6,231,795	14,339,478	4,762,433
Potraživanja od ostalih klijenata	344	67	30,809,344	12,610	0	0
Ukupna potraživanja	4,863,524	8,507,136	282,277,157	34,607,256	71,454,854	10,719,248

11.3 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA SREDSTVA OBEZBEĐENJA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 5.1. ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje do 70%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralom, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjeno vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenje za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima. Prema internim aktima Banke kojima se reguliše obračun kapitalnih zahteva, u ovu klasu izloženosti uključuju se sve izloženosti obezbeđene hipotekama na stambenim nepokretnostima za koje je hipoteka validna, tj. upisana u zemljišne knjige, katastar nepokretnosti ili drugi odgovarajući registar. Ovim izloženostima ili delovima izloženosti dodeljuje se ponder kreditnog rizika 35%, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- da je predmet hipoteke stambena nepokretnost u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je da u zakup)
- da vrednost stambene nepokretnosti ne zavisi velikim delom od kreditne sposobnosti dužnika
- da kreditna sposobnost dužnika ne zavisi velikim delom od vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke ili novčanih tokova od njene upotrebe, već od dužnikove sposobnosti da otplati dug iz drugih izvora prihoda
- da vrednost izloženosti ili dela izloženosti ne prelazi 75% tržišne vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke
- da postoji validna procena vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenog procenjivača (ne starija od tri godine) i validna polisa osiguranja nepokretnosti
- ako je nepokretnost koja je predmet hipoteke u vlasništvu pravnog lica, ponder 35% se dodeljuje samo ako je isključivi vlasnik tog pravnog lica ono fizičko lice koje u toj nepokretnosti stanuje ili namerava da stanuje.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni (osim uslova iz četvrte alineje), izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%. Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	108,469	0	20,380,231	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	22,963	0	20,370,803	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	84,348	0	2,148	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,158	0	7,280	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	3,979,324	0	38,835,360	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876
Velika preduzeća	1,921,615	0	27,404,986	0	2,171,101	0	3,527,293	0	100,000
Mala i srednja preduzeća	1,710,926	0	9,163,498	0	783,350	0	1,148,927	0	24,876
Javna preduzeća	346,783	0	2,266,876	0	363,537	12,313,038	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,087,793	0	59,215,590	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	4,054,092	0	53,448,730	0	1,502,098	10,646,162	4,660,317	0	123,626
od čega: restrukturirana	0	0	1,134,872	0	18,310	0	0	0	0
Problematična potraživanja	33,701	0	5,766,860	0	1,815,891	1,666,876	15,903	0	1,250
od čega: restrukturirana	351	0	4,509,103	0	1,812,687	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,087,793	0	59,215,590	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	81,540	0	15,512,986	0	230	0	0	0	0
Stambeni krediti	27,460	0	15,501,134	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	23,126	0	4,785	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	30,955	0	7,068	0	230	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	2,978,502	0	34,919,851	0	3,487,474	17,042,471	8,151,046	0	0
Velika preduzeća	1,403,620	0	23,590,508	0	2,374,173	451,337	6,740,424	0	0
Mala i srednja preduzeća	1,572,982	0	8,941,678	0	992,090	0	1,410,623	0	0
Javna preduzeća	1,900	0	2,387,666	0	121,211	16,591,134	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	3,060,042	0	50,432,838	0	3,487,704	17,042,471	8,151,046	0	0
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	3,046,784	0	44,090,465	0	1,947,133	14,219,426	8,151,046	0	0
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	13,258	0	6,342,373	0	1,540,571	2,823,046	0	0	0
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	3,060,042	0	50,432,838	0	3,487,704	17,042,471	8,151,046	0	0

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2016	2015
Ispod 50%	28,884,225	25,503,879
Od 50% do 70%	16,573,226	15,799,818
Od 70% do 90%	14,349,497	9,827,037
Od 90% do 100%	2,301,934	1,389,672
Od 100% do 120%	6,520,472	8,172,890
Od 120% do 150%	3,263,443	3,347,732
Preko 150%	20,222,612	13,425,253
Ukupno	92,115,410	77,466,280
Prosečan LTV pokazatelj	77.40%	71.31%

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	348,021	348,021
Prodana u toku perioda	0	0	0	348,021	348,021
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	4,927	4,927
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	0	0

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	4,927	4,927
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	0	0

11.4 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA POSTUPAK UTVRĐIVANJA OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 5. ovog dokumenta.

11.5 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA POLITIKU OTPISA POTRAŽIVANJA

Finansijski plasmani i potraživanja mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 koji govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja je detaljnije obradjen u napomenama uz Finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, pa stoga nije prikazivan u ovom izveštaju.

Otpis potraživanja predstavlja prestanak priznavanja potraživanja u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis potraživanja bez otpusta duga
2. otpis potraživanja sa otpustom duga

Otpis potraživanja bez otpusta duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da potraživanje neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu potraživanja, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunom Banka odlučuje da prestane nakon sprovedenja navedenog otpisa. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom potraživanja (sem gore pomenute kamate čiji obračun i evidentiranje se obustavlja).

Otpis bez otpusta duga Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa za plasmane/potraživanja sa sledećim karakteristikama:

- plasman je nenaplativ odnosno postoji veoma mala verovatnoća naplate
- plasman je u potpunosti rezervisan (100% ispravljen)

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu plasmana, otpis bez otpusta duga predstavlja prestanak priznavanja plasmana u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansnoj evidenciji. Otpis potraživanja bez otpusta duga u bilansnoj evidenciji sprovodi se na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovedenja otpisa bez otpusta duga, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom plasmana (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje plasmana iz vanbilansne evidencije.

Otpis potraživanja sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da potraživanje nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga plasman prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis potraživanja sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

11.6 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA PRIHODE OD KAMATE I NJIHOVO PRIZNAVANJE

Prihodi od kamata po osnovu kredita i plasmana obračunati su primenom metoda efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i odgovarajući prihodi po osnovu kamata se alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi u toku otplate finansijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Prihodi od redovne kamate na obezvređene kredite i plasmane klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), što je bliže objašnjeno Pravilnikom Banke za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i Metodologijom za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza prema Bazel II standardima.

Kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate evidentira u korist prihoda od kamate u bilansnoj evidenciji, dok se za navedeni iznos isknižavaju potraživanja i obaveze po osnovu kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	3,976,853	4,042,789	43,816	40,889
Stambeni krediti	897,263	914,955	7,655	6,626
Potrošački i gotovinski krediti	2,789,744	2,801,647	33,860	32,116
Transakcioni krediti i kreditne kartice	289,846	326,187	2,301	2,147
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,993,566	6,132,857	421,667	264,391
Velika preduzeća	2,470,952	2,476,696	259,351	116,245
Mala i srednja preduzeća	1,942,903	2,004,151	29,106	9,643
Preduzetnici	186,668	211,779	607	49
Poljoprivrednici	1,071	1,125	24	18
Javna preduzeća	1,391,972	1,439,107	132,579	138,436
Potraživanja od ostalih klijenata	5,402,613	6,129,133	516	3,190
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14,727,707	15,511,689	0	0
od čega: restrukturirana	110,284	114,067	0	0
Problematična potraživanja	645,325	793,090	465,999	308,470
od čega: restrukturirana	502,341	175,358	411,111	254,461
Ukupna potraživanja	15,373,032	16,304,779	465,999	308,470

Sa stanjem na dan 31.12.2015.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,051,058	4,016,076	99,318	65,491
Stambeni krediti	913,790	927,168	12,006	6,271
Potrošački i gotovinski krediti	2,811,282	2,773,471	81,762	54,439
Transakcioni krediti i kreditne kartice	325,986	315,437	5,550	4,781
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	7,134,850	7,681,371	271,592	339,777
Velika preduzeća	2,871,092	3,180,885	73,243	147,337
Mala i srednja preduzeća	2,452,699	2,511,331	39,211	33,261
Preduzetnici	176,909	187,587	928	218
Poljoprivrednici	766	865	22	39
Javna preduzeća	1,633,384	1,800,704	158,188	158,922
Potraživanja od ostalih klijenata	6,348,929	5,208,619	8,913	3,642
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	15,747,294	15,869,276	0	0
od čega: restrukturirana	148,908	146,140	0	0
Problematična potraživanja	1,787,543	1,036,790	379,823	408,910
od čega: restrukturirana	369,359	353,702	220,550	209,488
Ukupna potraživanja	17,534,837	16,906,066	379,823	408,910

11.7 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA RESTRUKTURIRANA POTRAŽIVANJA

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplata,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,
 - promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);

- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Standstill Agreement
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR)
- Pripis dospelih obaveza nedospeloh glavnici

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2016. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. U odnosu na prethodni period, Banka je unapredila način praćenja restrukturiranih plasmana i istovremeno uskladila sa pravilima regulatora i Grupe.

Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima sa stanjem na dan 31.12.2016. godine dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	69,595,013	3,748,622	352,328	162,928	130,887	1%	106,310
Stambeni krediti	25,110,771	335,151	160,188	34,452	15,843	1%	106,310
Potrošački i gotovinski krediti	40,433,834	2,594,508	180,271	116,621	103,193	0%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,642,152	447,115	3,278	3,265	3,261	0%	0
Ostala potraživanja	408,256	371,848	8,591	8,591	8,591	2%	0
Potraživanja od privrede**	299,104,851	12,888,344	17,791,411	16,026,040	7,943,116	6%	9,627,588
Sektor A	6,230,076	165,120	9,272	9,265	8,202	0%	9,230
Sektor B, C i E	89,242,947	7,024,035	14,695,276	14,006,665	6,355,800	16%	8,498,172
Sektor D	3,092,696	92,808	206,671	206,671	64,600	7%	0
Sektor F	23,542,238	786,497	43,088	2,411	1,134	0%	33,880
Sektor G	62,755,430	1,292,065	1,175,119	161,349	90,345	2%	926,430
Sektor H, I i J	27,188,407	183,131	15,602	6,706	4,410	0%	0
Sektor L, M i N	25,388,174	1,125,655	1,033,368	1,026,730	964,903	4%	129,901
Potraživanja od ostalih klijenata	61,664,883	2,219,032	613,014	606,242	453,722	1%	29,976
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	18,143,739	16,188,968	8,074,003	5%	9,733,898

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja sa stanjem na dan 31.12.2016. godine dati su u sledećoj tabeli:

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	89,608	28,911	0	26,254	3,126	52,910	0	151,521	352,328
Stambeni krediti	47,803	2,828	0	12,805	0	305	0	96,448	160,188
Potrošački i gotovinski krediti	36,855	25,638	0	13,448	3,126	46,135	0	55,070	180,271
Transakcioni krediti i kreditne kartice	509	311	0	0	0	2,455	0	3	3,278
Ostala potraživanja	4,441	135	0	0	0	4,015	0	0	8,591
Potraživanja od privrede	2,775,049	1,228,482	0	20,133	10,149	57	0	13,757,542	17,791,411
Velika preduzeća	1,631,079	1,081,234	0	0	0	0	0	7,077,653	9,789,966
Mala i srednja preduzeća	1,143,970	140,562	0	20,133	10,149	57	0	747,206	2,062,077
Javna preduzeća	0	6,686	0	0	0	0	0	5,932,682	5,939,369
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	2,864,657	1,257,393	0	46,387	13,274	52,966	0	13,909,063	18,143,739

Tabele koje se odnose na podatke o restrukturiranim potraživanjima, kao i o restrukturiranim potraživanjima prema merama restrukturiranja prikazane su za 2016. godinu, s obzirom na to da je u decembru 2016. godine interni koncept Forbearance-a u potpunosti usklađen sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, te poredjenje sa 2015. godinom nije relevantno.

12. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

12.1 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA KAPITAL BANKARSKE GRUPE

Podaci o kapitalnoj poziciji bankarske grupe

PI-KAP
(u hiljadama
dinara)

Redni broj	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	37,362,415
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	56,799,769
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620
1.2.	Emisiona premija	562,156
1.3.	Rezerve iz dobiti	32,020,480
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	609,513
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	19,437,354
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	
2.2.	Gubitak iz tekuće godine	
2.3.	Nematerijalna ulaganja	921,336
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	18,516,018
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	11,823
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	18,504,195
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,145,576
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	2,145,576
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	1,529,305
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	616,271
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	39,507,991
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	39,507,991
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	0
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	Od čega na grupnoj osnovi	
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,081,353

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala bankarske grupe

Akcijski kapital		PI-FIKAP
Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Obične akcije</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
4.	Nominalna vrednost instrumenata	<i>Broj akcija je 2,360,762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara</i>
5.	Računovodstvena klasifikacija	<i>Akcijski kapital</i>
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	28.08.2001.
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>Instrument bez datuma dospeća</i>
7.1.	Originalni datum dospeća	<i>bez datuma dospeća</i>
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	n/a
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	n/a
9.	Kuponi/dividende	
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende / kuponi	promenljive
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	Delimično diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	n/a
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
11.	Mogućnost otpisa	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	n/a
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	n/a
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	n/a
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	n/a
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta</i>

Subordinirane obaveze		PI-FIKAP
Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Iznos od 616,271 hilj. dinara se priznaje u regulatorne svrhe
4.	Nominalna vrednost instrumenata	Nominalna vrednost na dan 31.12.2016. je 3,081,353 hilj. dinara
5.	Računovodstvena klasifikacija	Obaveza - amortizovana vrednost
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	28.12.2006.
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	S datumom dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	inicijalni 28.12.2013. / aneksiran datum dospeća 28.12.2018.
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	n/a
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	n/a
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	n/a
9.	Kuponi/dividende	ne
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende / kuponi	n/a
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	n/a
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	n/a
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	n/a
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	n/a
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Konvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	<i>U celosti</i>
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	100%
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	<i>Dobrovoljna</i>
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	<i>Obične akcije</i>
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	<i>UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd</i>
11.	Mogućnost otpisa	
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Drugo

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP bankarske grupe na dan 31. decembra 2016. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine dato je u tabeli PI-UPK:

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja		PI-UPK (u hiljadama dinara)	
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	28,085,266	
A.II	Založena finansijska sredstva	0	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju	2,315,317	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	76,320,664	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	42,957	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,490,432	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	208,339,473	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	222,845	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	921,336	d
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1,581,197	
A.XV	Investicione nekretnine	1,397	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	165,498	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	915,567	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	337,402,324	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	234,232	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	540,097	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	86,460,699	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	178,232,370	
PO.VI	Promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika	103	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	3,082,125	
	Od čega bruto subordinirane obaveze bez kamate	3,081,353	i
	Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke	616,271	h
PO.IX	Rezervisanja	961,581	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	31,749	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	2,999,463	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	272,542,419	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	24,169,776	
	Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620	a
	Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	562,156	b

2. Raščlanjvanje elemenata u bilansu stanja PI-UPK
(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
PO.XVII	Dobitak	6,882,290	
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	609,513	j
PO.XVIII	Gubitak		
PO.XIX	Rezerve	33,807,839	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	32,020,480	c
	<i>Od čega: nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	0	e
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-11,823	f
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	1,529,305	g
PO.XX	Nerealizovani gubici		
PO.XXI	Učesća bez prava kontrole		
	UKUPNO KAPITAL		
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	64,859,905	
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA		
PO.XXIII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		
	UKUPNO PASIVA		
PO.XXIV	(rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	337,402,324	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansne pozicije	732,982,553	
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	732,982,553	

3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu s referencama iz 2. koraka
I	UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	37,362,415	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	56,799,769	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620	a
1.2.	Emisiona premija	562,156	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	32,020,480	c
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina		
1.5.	Dobit iz tekuće godine		
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima		
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	609,513	j
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	19,437,354	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina		
2.2.	Gubitak iz tekuće godine		
2.3.	Nematerijalna ulaganja	921,336	d
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u založu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	18,516,018	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	e
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	11,823	f
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	18,504,195	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve		
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,145,576	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	2,145,576	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	1,529,305	g
1.4.	Hibridni instrumenti		
1.5.	Subordinirane obaveze	616,271	h
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA		
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije		
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom		
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u založu		
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital		
III	UKUPAN KAPITAL	39,507,990	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	39,507,990	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	0	
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala		
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala		
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica		
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica		
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbiru osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital		
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru		
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke		
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana		
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima		
IV	NAPOMENE		
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane		
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		
	Od čega na grupnoj osnovi		
	Od čega na pojedinačnoj osnovi		
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu		
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,081,353	i

12.2 PODACI O UKUPNIM KAPITALNIM ZAHTEVIMA I POKAZATELJU ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKARSKE GRUPE SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE:

PI-AKB		Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala		(u hiljadama dinara)	
Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom	
		1	2	3	
I	KAPITAL	39,507,991			
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	37,362,415			
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2,145,576			
II	KAPITALNI ZAHTEVI	27,568,025			
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPIRUKA	24,939,697	24,939,697		
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	207,830,812			
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	16			
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	4,146,233			
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1,061,847			
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama				
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama				
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	6,031,593			
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	142,392,461			
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	51,540,385			
1.1.9.	Izloženosti obezbeđena hipotekama na nepokretnostima				
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja				
1.1.11.	Visoko rizične izloženosti				
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica				
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove				
1.1.14.	Ostale izloženosti	2,658,277			
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)				
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama				
1.2.2.	Izloženosti prema bankama				
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima				
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima				
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima				
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima				
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima				
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja				
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:				
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika				
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa				
1.2.5.1.3.	pristup internih modela				
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja				
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi				
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojim se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima				
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja				
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovan pristup kreditnom riziku				
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine				
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH RANSAKCIJA				
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	293,066	293,066		
3.1.	Kapitalni zahtev za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	293,066	293,066		
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	100,917	100,917		
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti				
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	192,149	192,149		
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik				
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela				
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,335,262	2,335,262		
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora				
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa	2,335,262	2,335,262		
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa				
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	27,568,025	27,568,025		
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	17.20%			

12.3. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSI NA IZLOŽENOST BANKARSKE GRUPE KREDITNOM RIZIKU

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	43,692	775	42,917	28,042,349	28,085,266
Založena finansijska sredstva			0	0	0
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju			0	2,315,317	2,315,317
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha			0	0	0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju			0	76,320,664	76,320,664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	44,149	1,192	42,957	0	42,957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,522,547	32,115	18,490,432	0	18,490,432
Kredit i potraživanja od komitenata	224,814,851	16,475,378	208,339,473	0	208,339,473
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika			0	222,845	222,845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika			0	375	375
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate			0	0	0
Investicije u zavisna društva			0	0	0
Nematerijalna ulaganja			0	921,336	921,336
Nekretnine, postrojenja i oprema			0	1,581,197	1,581,197
Investicione nekretnine			0	1,397	1,397
Tekuća poreska sredstva			0	0	0
Odložena poreska sredstva			0	165,498	165,498
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja			0	0	0
Ostala sredstva	1,259,380	343,813	915,567	0	915,567
Bilansna izloženost	244,684,619	16,853,273	227,831,346	109,570,978	337,402,324
Date garancije i jemstva	59,526,594	297,235	59,229,359		59,229,359
Preuzete buduće obaveze	69,659,361		69,659,361		69,659,361
Ostale vanbilansne izloženosti			0	603,796,597	603,796,597
Vanbilansna izloženost	129,185,955	297,235	128,888,720	603,796,597	732,685,317
Ukupna izloženost	373,870,574	17,150,508	356,720,066	713,367,575	1,070,087,641

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	65,620,561	0	3,268,680	859,915	69,766,590	2,994,582	771,697	66,000,311	20,051,695	437,005
Stambeni krediti	24,372,119	0	588,057	150,595	25,110,771	299,974	35,176	34,775,621	19,959,940	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	37,868,529	0	1,938,764	626,541	40,433,834	1,938,764	655,744	37,839,326	86,106	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,194,735	0	388,045	59,372	3,642,152	388,045	59,070	3,195,037	0	0
Ostala potraživanja	185,178	0	369,046	25,610	579,833	367,799	21,707	190,327	5,648	2,791
Potraživanja od privrede	282,249,750	0	20,473,939	1,380,294	304,103,894	11,365,074	2,019,154	290,719,755	54,383,330	8,863,477
Velika preduzeća	153,767,049	0	10,081,888	19,071	163,868,008	6,075,202	851,182	156,941,623	31,628,786	3,496,209
Mala i srednja preduzeća	70,643,176	0	4856,179	1,078,003	76,577,358	3,551,320	1,075,101	71,950,937	11,655,580	1,175,997
Javna preduzeća	21,213,150	0	5,524,061	277,945	27,015,156	1,726,741	80,952	25,207,463	11,098,963	4,191,271
Potraživanja od ostalih klijenata	36,626,375	0	11,811	5,276	36,643,462	11,811	11,919	36,619,732	0	0
Ukupna izloženost	347,870,312	0	23,757,851	2,242,412	373,870,574	14,359,656	2,790,851	356,720,066	74,435,024	9,300,483
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	347,870,312	0	0	0	347,870,312	0	1,543,362	362,326,950	74,435,024	0
od čega: restrukturirana	1,954,772	0	0	0	1,954,772	0	6,782	1,947,990	1,739,676	0
Problematična potraživanja	0	0	23,757,851	2,242,412	26,000,262	14,359,656	1,247,489	10,393,117	0	9,300,483
od čega: restrukturirana	0	0	16,139,557	236,281	16,375,838	8,067,194	106,432	8,202,212	0	7,994,222
Ukupna izloženost	347,870,312	0	23,757,851	2,242,412	373,870,574	14,359,656	2,790,851	356,720,066	74,435,024	9,300,483